

N:o 124.

Af Herr A. W. Uhr: Angående statsunderstöd till jernvägsanläggning emellan Pålsboda jernvägsstation och sjön Glan.

Då behovet af förbättring i kommunikationerna för orter, der en större industri bedrifves, och dit verkningarne af de hittills gjorda jernvägsanläggningarne icke sträcka sig, med hvarje år blifver mer och mer trängande och måste på ett eller annat sätt tillgodoses, såvida icke jordbruket skall blifva, genom körslorna för de industriela anläggningarne, utarmadt, eller ock industrien, i brist af de krafter, som för transporterernas verkställande erfordras, tvingad att upphöra, så har inom södra Nerike och den derintill gränsande delen af Östergötland, der förenämnda förhållanden förefinnas, fråga uppstått om jernvägsanläggningar, för att dels underlätta de i Svennevads, Boo, Tjellmo, Hellestads och Risinge socknar belägna jernbruks förbindelse å ena sidan med någon station vid vestra stambanan och å den andra med exportorten Norrköping; dels ock för att sätta Östergötlands slättbygd och Motala mekaniska verkstad samt jernbruken i Godegårds m. fl. socknar i förbindelse med vestra stambanan. Man hade till en början trott, att detta skulle kunna vinnas genom en jernväg emellan Mjölby blifvande station vid östra stambanan öfver Motala till Pålsboda och med en grenbana genom Hellestads och Risinge socknar till Norrköping. Emellertid har äfven undersökning blifvit verkställd för en jernväg emellan Mjölby och Hallsbergs stationer med grenbana från Dunsjö till Norrköping. Detta sistnämnda förslag framkallades egentligen af det påstående, att blott den direkta förbindelsen emellan Östergötlands slättbygd och Hallsberg skulle på ett tillfredsställande sätt kunna befrämja transporterne emellan den spannmålsproducerande orten och bergslagen; men det skulle tvinga jernbruken i sydöstra Nerike och norra Östergötland, hvilka jemväl hafva behof af lätt och billig förbindelse med stationer vid vestra stambanan, belägna öster om Hallsberg, till en omväg och till drygare fraktkostnad äfven för de effekter, som komma

att ifrån dem sändas till Hallsberg, än hvad som skulle behöfva ifrågakomma, om anknytningspunkten till vestra stambanan blifver Pålsboda.

Vid sådant förhållande hafva de, som intressera sig för en förbindelse emellan Pålsboda och Norrköping genom Svennevads, Boo, Tjellmo, Hellestads och Risinge socknar trott detta mål kunna vinnas genom anläggning af en jernväg med 3 fots spårvidd emellan förstnämnda station vid vestra stambanan och det segelbara vatten, som står i förbindelse med sjön Glan, derifrån redan nu en regelbunden ångbåts- och jernvägstrafik med Norrköping under de tider af året då det är af största vigt att kunna hafva beröring med denna exportort, existerar. Beslut har därför blifvit fattadt, att, under antagande att tillåtelse till en sådan jernvägs anläggning skulle kunna erhållas, inbjuda till bildande af ett aktiebolag, för att anlägga och trafikera ifrågavarande jernväg. Kostnaden för jernvägen är, enligt af Herr Majoren och Riddaren C. Adelsköld upprättadt förslag, beräknad till 1,400,000 R:dr R:mt, och företaget har omfattats med sådant intresse, att halfva detta belöpp, eller 700,000 R:dr R:mt anses kunna påräknas genom kontanta bidrag och leveranser till jernvägsbyggnaden. Icke mindre än 16 jernbruk och masugnar erhålla gagn af denna jernväg, och den vid dem redan nu bedrifna bruksrörelse skulle tillskynda jernvägen en trafik motsvarande 2½ millioner centner-mil.

Det nu anförda, hvilket jag anhåller att än vidare få bestyrka med handlingar, som jag utber mig att få aflemna till Stats-Utskottet, torde vara tillräckligt för att visa den ifrågavarande jernvägens stora betydelse för en vidsträckt ort och en betydlig bruksrörelse.

Jag vågar på grund deraf äfven hoppas, att Riksdagen skall finna skäl att understödja oftanämnda jernvägsanläggning, och får därför vördsamt föreslå,

att Riksdagen behagade bevilja det bolag, som är under bildning för anläggning af jernväg emellan Pålsboda station vid vestra stambanan och sjön Glans segelbara vatten, antingen ett anslag af 350,000 R:dr R:mt eller ock ett amorteringslån af 700,000 R:dr R:mt, att, i hvilketdera fallet som helst, utgå med ⅓-del under hvardera af åren 1872, 1873 och 1874.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

A. W. Uhr.